

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Министарства енергетике и рударства Републике Српске
за период 01.01- 31.12.2023. године**

Број: РВ013-24

Бања Лука, 14.03.2024. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја.....	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	3
	Извјештај о ревизији усклађености	3
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	4
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	5
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	6
	1. Увод.....	6
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја.....	6
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	6
	4. Набавке.....	8
	5. Припрема и доношење буџета.....	9
	6. Финансијски извјештаји.....	9
	6.1. Приходи и примици, расходи и издаци.....	9
	6.1.1. Приходи и примици	10
	6.1.2. Расходи и издаци	10
	6.2. Имовина, обавезе и извори	13
	6.2.1. Нефинансијска имовина.....	13
	6.2.2. Финансијска имовина и разграничења.....	13
	6.2.3. Обавезе и разграничења	14
	6.2.4. Властити извори.....	14
	6.3. Ванбилансна евиденција	14
	6.4. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	14
	6.5. Образложења уз финансијске извјештаје	15

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Министарства енергетике и рударства Републике Српске који обухватају: Преглед планираних и остварених прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у главној књизи трезора на рачуноводственом фонду 01; Преглед прихода, примитака, расхода и издатака на рачуноводственим фондовима од 01 до 05; Преглед имовине, обавеза и извора са стањем на дан 31.12.2023. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, образложења уз обрасце годишњег финансијског извјештаја и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, финансијски извјештаји Министарства енергетике и рударства Републике Српске истинито и објективно приказују, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2023. године; приходе, примитке, расходе и издатке, као и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској.

Основ за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 – 2810. Наша одговорност за провођење ревизије је детаљније описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 – Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Према Правилнику о финансијском извјештавању буџетских корисника, финансијске извјештаје Министарства енергетике и рударства Републике Српске чине табеларни прегледи наведени у нашем Извјештају. Усвојени оквир финансијског извјештавања за јавни сектор у Републици Српској подразумева да се све трансакције, процјене и политике одмјеравају у односу на усаглашеност са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор.

Ревизијски налази и закључци о фер и истинитој презентацији финансијских извјештаја Министарства енергетике и рударства Републике Српске се ослањају на прописани оквир финансијског извјештавања за јавни сектор у Републици Српској.

Због чињенице да се у предметним финансијским извјештајима не презентује финансијски резултат, не изражавамо мишљење о финансијском резултату за 2023. годину.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања, довољни и одговарајући да нам пруже основу за наше мишљење.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Министар је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор, односно прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у образложењима уз обрасце годишњих финансијских извјештаја;

одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија, такође, укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 14.03.2024. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење

Уз ревизију финансијских извјештаја Министарства енергетике и рударства Републике Српске за 2023. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације приказане у финансијским извјештајима Министарства енергетике и рударства Републике Српске за 2023. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, министар је, такође, одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Министарства енергетике и рударства Републике Српске обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Министарства енергетике и рударства Републике Српске.

Бања Лука, 14.03.2024. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се министру да обезбиједи да се:

- 1) ангажовање извршилаца по основу уговора о дјелу врши за послове ван дјелатности Министарства, у складу са чланом 205. став (1) Закона о раду,
- 2) путни налози за возила (ПН4 обрасци) попуњавају у складу са чланом 7. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Закон о извршењу буџета Републике Српске за 2023. годину;
- Одлука о усвајању ребаланса буџета за 2023. годину;
- Закон о трезору;
- Закон о фискалној одговорности, члан 4, 9-11;
- Закон о републичкој управи;
- Закона о државним службеницима;
- Закон о раду, члан 205;
- Закон о платама запослених у органима управе Републике Српске;
- Посебан колективни уговор за запослене у органима управе Републике Српске;
- Закон о порезу на доходак, глава I-IV, VI, X, XII и XIII;
- Закон о доприносима;
- Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида, члан 26 и 27;
- Закон о концесијама;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Правилник о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле;
- Упутство о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле;
- Правилник о начину израде и садржаја кадровског плана у републичким органима управе;
- Правилник о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога;
- Одлука о висини наканде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској;
- Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству енергетике и рударства;
- Правилник о додјели подстицаја из надлежности Министарства енергетике и рударства;
- Правилник о концесионим накнадама и гаранцијама у области електроенергетике, енергената, рударства и геологије;
- Правилник о накнадама и другим примањима запослених и начину коришћења основних средстава у Министарству енергетике и рударства.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Министарство енергетике и рударства Републике Српске (у даљем тексту: Министарство) основано је у складу са чланом 15. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске” број 115/18, 111/21, 15/22, 56/22, 132/22 и 90/23) и у складу са чланом 23. наведеног закона обавља управне и стручне послове из области црне металургије, производње и прераде обојених метала, неметала и хемијских производа, тржишта електричне енергије, изградње електроенергетских објеката, додјеле концесија за истраживање, градњу и експлоатацију енергетских објеката, промоције и унапређења енергетике ефикасности и обновљивих извора енергије, производње, прераде и транспорта нафте и нафтних деривата, природног гаса и био-горива, геолошких истраживања и експлоатације природних и техногених минералних сировина и геотермалних ресурса, додјеле концесија за истраживање и експлоатацију минералних ресурса, вођења катастра додијељених концесија у области енергетике, рударства и геологије, надзора над радом јавних предузећа и осталих привредних друштава из области енергетике и рударства, учешће у процесима европских интеграција и пројектима у областима енергетике и рударства, геологије и инфраструктуре квалитета, као и израду законских и подзаконских аката из надлежности Министарства и друге послове у складу са законом.

У саставу Министарства је управна организација Републички завод за геолошка истраживања.

Предмет ревизије су појединачни финансијски извјештаји Министарства, сачињени на основу трансакција евидентираних у оквиру фонда 01.

Финансирање рада Министарства обезбијеђено је из буџета Републике Српске, а финансијско пословање Министарства обавља се преко Јединственог рачуна трезора.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији, Министарство није имало примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске је провела финансијску ревизију Министарства за 2022. годину и том приликом дата је једна препорука за финансијске извјештаје и двије препоруке за усклађеност. Министарство је доставило одговор о предузетим радњама ради превазилажења пропуста и неправилности утврђених у ревизијском извјештају, у року прописаном чланом 21. став (3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” број 98/05 и 20/14).

Од три дате препоруке, једна је проведена, једна је дјелимично проведена, а једна препорука није проведена. Непроведени дио препорука односи се на ангажовање извршилаца по уговору о дјелу и попуњавање путних налога за возила (тачка 3. извјештаја).

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста („Службени гласник Републике Српске” број 10/19, 24/19 и 75/22) у Министарству је систематизовано 87 радних мјеста са 93 извршиоца.

На дан 31.12.2023. године, у Министарству било је запослено 55 извршилаца, од чега 54 на неодређено вријеме (45 државних службеника и девет намјештеника) и један на одређено вријеме (савјетник министра).

Током 2023. године, закључен је Уговор о раду са савјетником министра у периоду трајања мандата министра, а након двије процедуре јавног конкурса, које је провела Агенција за државну управу, извршен је пријем једног државног службеника и постављење једног помоћника министра. Такође, проведене су још двије процедуре јавног конкурса (по једна од Агенције за државну управу и министарства) приликом којих су четири запослена промјенила радна мјеста односно није било нових запошљавања. Радни однос је престао за пет запослених и то по основу одласка у пензију (два) и истеком Рјешења о обављању приправничког стажа (три).

Министарство је, у току 2023. године, са три извршиоца закључило анексе уговора о дјелу ради обављања посредничких, стручних и консултантских услуга, с тим да два извршиоца након истека анекса уговора о дјелу нису поново ангажована, а анекс уговора о дјелу са трећим извршиоцем закључен је на период од 12 мјесеци. Закључивање уговора о дјелу са извршиоцима ради обављања послова који представљају редовну, основну дјелатност и који су систематизовани Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Министарству, те који су трајали у континуитету годину дана и више, није у складу са чланом 205. став (1) Закона о раду („Службени гласник Републике Српске” број 1/16, 66/18, 91/21, 119/21 и 112/23). Наведеним чланом је прописано да се уговор о дјелу може закључити ради обављања послова који су ван дјелатности послодавца, а за предмет има оправку одређене ствари, те самостално извршење одређеног физичког или интелектуалног посла.

Путни налози (ПН4 обрасци) за једно возило „Škoda Superb Ambition” нису попуњавани у складу са чланом 7. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога („Службени гласник Републике Српске” број 74/17), јер не садрже податке о релацији кретања, времену поласка и доласка, броју путника у возилу и потпис возача. У току године, на основу утврђених норматива потрошње, вршен је мјесечни обрачун пређених километара и утрошеног горива за пет возила у власништву Министарства, што је у складу са чланом 39. Правилника о накнадама и другим примањима запослених и начину коришћења основних средстава у Министарству енергетике и рударства.

У складу са Рјешењима о именовању Комисија за попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2023. године, извршен је попис и евидентирање резултата пописа. Ревизијским испитивањем провођења пописа нису утврђене неусклађености са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске” број 45/16 и 113/21).

Министарство води Помоћну евиденцију о уплаћеним концесионим накнадама, на основу достављених извјештаја о уплатама на рачун јавних прихода од Министарства финансија, сходно којој су остварени приходи по основу датих концесија у 2023. години у износу 58.490.160 КМ, и то по основу концесионих накнада из области енергетике (45.238.653 КМ) и рударства (13.251.507 КМ).

Према информацијама достављеним за потребе ревизије, Влада Републике Српске и Министарство су закључили 398 уговора о концесији, од чега 165 уговора о концесији за изградњу хидроелектрана, 16 уговора о концесији за изградњу соларних електрана, три уговора о концесији за изградњу вјетроелектрана, четири уговора о концесији за изградњу и коришћење термоелектрана, 49 уговора о концесији за геолошка истраживања и 161 уговор о концесији за експлоатацију минералних сировина. Од наведеног броја, по разним основама (споразумни или једностранни раскид, истек рока на који је уговор закључен) престало је да важи 139 уговора о

концесији, од чега 65 уговора о концесији за изградњу малих хидроелектрана, 47 уговора о концесији за геолошка истраживања и 27 уговора о концесији за експлоатацију минералних сировина. Закључно са 31.12.2023. године, активно је 259 уговора о концесији.

У 2023. години, као и претходних година, поједини концесионари нису редовно плаћали концесиону накнаду, нису достављали банкарске гаранције и нису почели са обављањем концесионе дјелатности у уговореном року (нису прибављене потребне сагласности, анексирани уговори, урађени пројекти, изграђени објекти и др.). Влада Републике Српске је, на приједлог Министарства, у 2023. години раскинула један уговор о концесији, сходно члану 46. став (1) Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске” број 59/13, 16/18, 70/20 и 111/21), којим је дефинисано да концедент може једнострано раскинути уговор о концесији у случају да концесионар не извршава или пропушта да изврши потребне радње у уговореном року или својом кривицом не почне са обављањем концесионе дјелатности у уговореном року и у случају да концесионар не плати концесиону накнаду три пута узастопно или неуредно плаћа концесиону накнаду.

У вези активности додјеле концесија (провођења процедура додјеле уговора и раскида уговора о концесији) против Министарства и Владе Републике Српске воде се судски спорови и један арбитражни поступак (детаљније у тачки 6.4. извјештаја).

Јединица за интерну ревизију је организационо успостављена Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, а у току 2023. године обављено је шест интерних прегледа.

У складу са одредбама Правилника о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске” број 1/22), Министарство је сачинило годишњи извјештај, електронским попуњавањем обрасца Извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2023. годину са прилозима, а почетком 2024. године ажурирана је Стратегија управљања ризицима и усвојени Књига пословних процеса и Регистар ризика.

Осим наведеног нису утврђени недостаци система интерних контрола чиме су створене претпоставке за функционисање истих на начин да обезбиједи истинито и фер извјештавање и усклађеност са законима и другим прописима.

Препоручује се министру да обезбиједи да се:

- **ангажовање извршилаца по основу уговора о дјелу врши за послове ван дјелатности Министарства, у складу са чланом 205. став (1) Закона о раду,**
- **путни налози за возила (ПН4 обрасци) попуњавају у складу са чланом 7. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога.**

4. Набавке

Планом јавних набавки и измјенама и допунама плана за 2023. годину планирана су 34 поступка јавних набавки роба и услуга укупне вриједности од 287.609 КМ без урачунатог пореза на додату вриједност.

Према извјештају о реализацији у току 2023. године проведен је 31 поступак јавних набавки у вриједности од 225.172 КМ, путем једног отвореног поступка (54.999 КМ), четири конкурентска захтјева (55.565 КМ), 18 директних споразума (68.245 КМ), 8 поступака у складу са Анексом II дио Б Закона (43.963 КМ) и два резервисана уговора (2.400 КМ).

Ревизијским испитивањем обухваћено је 10 поступака јавних набавки у вриједности 148.042 КМ (66% уговорених јавних набавки) и то набавка горива путем отвореног поступка (54.999 КМ), два конкурентска захтјева укупне вриједности 34.144 КМ за набавку услуга поправке и одржавања моторних возила марке ауди, шкода и пасат,

четири директна споразума (21.806 KM) за набавку авио карата, услуга рекламе и промоције активности министарства и штампаног и рекламног материјала и три поступка у складу са Анексом II дио Б Закона (37.093 KM) за набавку услуга хотелског смјештаја запослених.

Код ревизијом испитаних поступака јавних набавки нису утврђене неусклађености са Законом о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Министарство је у законском року доставило буџетски захтјев за 2023. годину по Инструкцији број 1 (5.399.000 KM) и захтјев у складу са предложеним буџетским ограничењем за 2023. годину по Инструкцији број 2 (5.239.700 KM), као и захтјев за додатним средствима (4.425.000 KM) који се највећим дијелом односе на издатке за депозите и кауције (4.000.000 KM). Такође, достављен је Нацрт кадровског плана за 2023. годину.

Одлуком о усвајању буџета за 2023. годину („Службени гласник Републике Српске” број 112/22) Министарству је одобрен буџетски оквир од 9.290.700 KM, а Одлуком о усвајању Ребаланса буџета за 2023. годину („Службени гласник Републике Српске” број 99/23) одобрен је буџетски оквир од 11.101.100 KM, којег чине расходи за лична примања запослених (2.404.000 KM), расходи по основу коришћења роба и услуга (870.800 KM), грантови (2.020.000 KM), дознаке (1.000 KM), расходи финансирања, други финансијски трошкови и расходи трансакција размјене између или унутар јединица власти (2.100 KM), расходи по судским рјешењима (200 KM), издаци за нефинансијску имовину (28.000 KM) и остали издаци (5.775.000 KM).

Након Ребаланса буџета извршено је осам реалокација у укупном износу од 102.170 KM, од чега седам реалокација на основу рјешења министра и то једна у оквиру позиција личних примања (3.000 KM), пет у оквиру позиција расхода коришћења роба и услуга и дознака (51.170 KM) и једна у оквиру позиција издатака (1.000 KM), као и једна реалокација на основу рјешења Владе Републике Српске са Министарства на друге буџетске кориснике чиме је смањен буџетски оквир Министарства за износ од 47.000 KM.

Ревизијом нису утврђене неусклађености у односу на регулативу која дефинише процес припреме и доношења буџета.

6. Финансијски извјештаји

Министарство има статус буџетског корисника чија је главна књига у саставу Главне књиге трезора Републике Српске (у даљем тексту: ГКТ) и извјештавање врши у складу са чланом 46. и 47. став (1) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске” број 15/17 и 17/22).

Министарство је сачинило прописане обрасце годишњих извјештаја за 2023. годину Образац 2.01 - Преглед планираних и остварених прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у ГКТ на рачуноводственом фонду 01, Образац 3а - Преглед прихода, примитака, расхода и издатака исказаних у ГКТ на рачуноводственим фондовима 01 до 05, Образац 4а - Функционална класификација расхода и нето издатака за нефинансијску имовину исказаних у ГКТ, Образац 5а - Преглед имовине, обавеза и извора исказаних у ГКТ и писано Образложење уз финансијске извјештаје.

6.1. Приходи и примици, расходи и издаци

У Образцу 2.01, буџетски приходи и примици (без прихода обрачунског карактера) исказани су у износу од 5.082.188 KM и исти се не планирају.

Буџетски расходи и издаци за 2023. годину (без расхода обрачунског карактера) исказани су у износу од 8.828.241 КМ, што је 20% ниже у односу на буџетски оквир, а одступања извршења буџета на појединим позицијама у односу на буџетски оквир, покривена су дозвољеним реалокацијама (тачка 5. извјештаја).

6.1.1. Приходи и примици

У Образцу За, приходи и примици исказани су у износу од 5.115.288 КМ, а чине их непорески приходи, приходи обрачунског карактера и примици.

Непорески приходи исказани су у износу од 282.251 КМ, а чине их приходи од пружања јавних услуга (272.340 КМ) и приходи од запослених по основу прекорачења дозвољеног лимита на рачунима за мобилне телефоне (9.911 КМ).

Приходи од пружања јавних услуга највећим дијелом чине приходи по основу накнада за ревизију елабората (74.632 КМ), откуп тендерске документације (65.000 КМ), издавање лиценци (49.300 КМ), геолошка истраживања (47.693 КМ), издавање употребних дозвола (15.000 КМ) и полагање стручног испита (12.599 КМ).

Приходи обрачунског карактера исказани су у износу од 33.100 КМ, а односе се на остале приходе обрачунског карактера по основу ванредних догађаја (29.400 КМ), приходе обрачунског карактера по основу потраживања за прекорачења утрошка мобилних телефона изнад одобрених износа (137 КМ) и приходе обрачунског карактера по основу наплаћених коригованих потраживања за рефундације боловања из ранијих година од Фонда здравственог осигурања Републике Српске (3.563 КМ).

Остали приходи обрачунског карактера по основу ванредних догађаја односе се на евидентирање земљишта и дијела објекта који су у власништву Републике Српске сходно процјени непокретности од стране судског вјештака. Према информацији датој у Образложењима уз финансијске извјештаје, поменуте непокретности су признате у пословним књигама Министарства сходно инструкцији Министарства финансија и члану 63. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске” број 115/17 и 118/18), јер Министарство није имало информацију (спознају) да су исте евидентирани код других корисника.

Примици су исказани у износу од 4.799.937 КМ, а чине их примици за нефинансијску имовину (29.400 КМ), примици по основу депозита и кауција у земљи (4.710.914 КМ), примици по основу аванса (2.890 КМ) и остали примици из трансакција са другим јединицама власти (56.733 КМ).

Примици за нефинансијску имовину односе се на примитке по основу продаје земљишта и дијела објекта. Министарство је, на основу Одлуке Владе Републике Српске о начину и условима продаје непокретности (земљишта и дијела објекта) у својини Републике Српске, провело јавну лицитацију и након прибављеног мишљења Правобранилаштва Републике Српске и сагласности Владе Републике Српске закључило Уговор о продаји непокретности. Након продаје, поменуте непокретности су искњижене из билансних књиговодствених евиденција Министарства.

Примици по основу депозита и кауција односе се на уплаћене депозите, као гаранције на име обезбјеђења понуде, од учесника на јавним позивима за додјелу концесија. Према образложењу датом за потребе ревизије, Министарство је у 2023. години расписало 17 јавних позива за додјелу концесија, од чега четири јавна позива за изградњу и коришћење електроенергетских постројења (соларних и фотонапонских електрана) и 13 јавних позива за додјелу концесија из области рударства и геологије (за експлоатацију техничког грађевинског и архитектонско-грађевинског камена, минералних сировина, шљунка, пијеска, угља, истраживање термалних и термоминералних вода и др.). Најзначајнији примици по основу депозита

односе се на уплате „M solar” д.о.о. Невесиње (1.320.185 КМ) и „MDD Energy” д.о.о. Невесиње (1.320.185 КМ) за изградњу и коришћење соларних електрана на подручју општине Невесиње и „Enerstate” д.о.о. Соколац за изградњу и коришћење фотонапонске електране на подручју општине Соколац (871.909 КМ).

Примици по основу аванса односе се на импутиране примитке по основу унапријед плаћених премија осигурања за запослене и каско осигурања за службена возила.

Остали примаци из трансакција са другим јединицама власти односе се на примитке од Јавне установе Јавни фонд за дјечију заштиту Републике Српске по основу рефундација плата за вријеме породилског и родитељског одсуства (48.101 КМ) и Фонда здравственог осигурања Републике Српске по основу рефундација плата за вријеме боловања (8.632 КМ).

6.1.2. Расходи и издаци

У Образцу За, расходи и издаци исказани су у износу од 8.935.176 КМ, а чине их текући расходи, расходи обрачунског карактера и издаци.

6.1.2.1. Текући расходи

Текући расходи исказани су у износу од 5.019.261 КМ, а највећим дијелом односе се на расходе за лична примања запослених, расходе по основу коришћења роба и услуга и грантове.

Расходи за лична примања запослених исказани су у износу од 2.296.053 КМ, а односе се на расходе за бруто плате запослених (2.152.926 КМ), расходе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (65.762 КМ), расходе за накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата (53.919 КМ) и расходе за отпремнине и једнократне помоћи (23.446 КМ).

Расходи за бруто плате запослених односе се на расходе за основну плату након опорезивања (1.294.956 КМ), расходе за увећања основне плате по основу радног стажа (73.186 КМ), порез на доходак (116.689 КМ) и доприносе на плату (668.095 КМ).

Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада односе се на расходе за накнаде за превоз на посао и са посла (21.871 КМ), бруто накнаде за посебне резултате у раду (1.639 КМ), дневнице за службена путовања у земљи и иностранству (29.132 КМ) и пензијски допринос за добровољно пензијско осигурање на терет послодавца (13.120 КМ).

Расходи за накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата односе се на расходе за накнаду плата и увећање накнаде плата по основу радног стажа за вријеме боловања, породилског и родитељског одсуства који се не рефундирају (26.734 КМ), остале расходе за накнаду плата на терет послодавца који се не рефундирају-накнада предсједнику синдиката (4.540 КМ) и расходе за порез и доприносе на накнаду плата за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата који се не рефундирају (22.645 КМ).

Расходи за отпремнине и једнократне помоћи највећим дијелом се односе на расходе за отпремнине по колективном уговору (13.769 КМ) и расходе за новчане помоћи у случају смрти члана уже породице (6.324 КМ).

Расходи по основу коришћења роба и услуга исказани су у износу од 768.062 КМ, а односе се на расходе по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга (31.596 КМ), расходе за режијски материјал (19.553 КМ), расходе за текуће одржавање (35.333 КМ), расходе по основу путовања и смјештаја (113.046 КМ), расходе за стручне услуге (449.436 КМ) и остале некласификоване расходе (119.098 КМ).

Расходе по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга највећим дијелом чине расходи за услуге коришћења мобилног телефона (25.524 КМ) и фиксног телефона (5.199 КМ).

Расходи за текуће одржавање у цијелости се односе на услуге сервисирања и текућег одржавања службених возила.

Расходи по основу путовања и смјештаја односе се на расходе по основу смјештаја, хране и остале расходе на службеним путовањима у земљи (10.656 КМ) и иностранству (51.148 КМ) и расходе по основу утрошка горива (51.242 КМ).

Расходи за стручне услуге односе се на расходе за остале правне и административне услуге (360.190 КМ), расходе за услуге информисања и медија (68.203 КМ), расходе за компјутерске и остале стручне услуге (12.022 КМ) и расходе за услуге осигурања (9.021 КМ).

Расходи за остале правне и административне услуге односе се трошкове у вези поднесеног захтјева за поништење и захтјева за одлагање арбитражне одлуке у предмету „Виадукт” д.о.о. Порторож у арбитражном поступку пред Међународним центром за рјешавање инвестиционих спорова у Вашингтону (тачка 6.4. извјештаја), а у складу са Закључком Владе Републике Српске од 13.04.2023. године.

Расходи за услуге информисања и медија односе се на објављивања тендера, огласа и информативних текстова (49.730 КМ), штампања, графичке обраде, копирања и сл. (10.239 КМ) и услуге рекламе, пропаганде и односа са јавношћу (8.234 КМ).

Остали некласификовани расходи највећим дијелом односе се на расходе за бруто накнаде по уговору о дјелу (87.751 КМ) и члановима комисија за полагање стручних испита (6.747 КМ), расходе по основу репрезентације (16.599 КМ) и расходе по основу доприноса за професионалну рехабилитацију инвалида (4.502 КМ).

Грантови су исказани у износу од 1.952.915 КМ, а односе се на грантове за подршку унапређењу пословних активности и побољшања пословања привредних друштава који се додјељују у складу са Правилником о додјели подстицаја из надлежности Министарства енергетике и рударства („Службени гласник Републике Српске” број 101/23). Влада Републике Српске је дала сагласност на План утрошка средстава за подршку унапређењу привредних активности и побољшања пословања привредних друштава („Службени гласник Републике Српске” број 103/23).

Министарство је расписало јавни позив, на који се пријавило 77 привредних друштава, а након проведених процедура за додјелу грантова (провјере испуњености услова, разматрање пројекта, оцјена и бодовање) утврђен је приједлог ранг листе и закључени су уговори са 43 привредна друштва.

6.1.2.2. Расходи обрачунског карактера

Расходи обрачунског карактера исказани су у износу од 106.935 КМ, а односе се на набавну вриједност реализованих залиха ауто-гума (12.778 КМ), расходе по основу амортизације (93.829 КМ) и расходе обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти (328 КМ).

Расходи по основу амортизације односе се на расходе по основу амортизације превозних средстава (42.212 КМ), канцеларијске опреме (2.939 КМ), комуникационе и рачунарске опреме (6.233 КМ), гријне, расхладне и заштитне опреме (60 КМ), осталих постројења и опреме (128 КМ) и нематеријалне имовине (42.257 КМ). Обрачун амортизације вршен је у складу са Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске” број 110/16).

6.1.2.3. Издаци

Издаци исказани су у износу од 3.808.980 КМ, а односе се на издатке за набавку ауто-гума (12.778 КМ) и остале издатке (3.796.202 КМ).

Остале издатке чине издаци по основу депозита и кауција (3.740.650 КМ), издаци по основу аванса за унапријед плаћене премије осигурања за запослене и каско осигурања за службена возила (2.345 КМ) и остали издаци из трансакција са другим јединицама власти (53.207 КМ).

Издаци по основу депозита и кауција односе се на уплате депозита на рачун јавних прихода, као једнократних концесионих накнада концесионара са којима је закључен уговор о концесији и поврате депозита учесницима на Јавним позивима за додјелу концесија са којима није закључен уговор о концесији (тачка 6.1.1. извјештаја).

Остали издаци из трансакција са другим јединицама власти односе се на издатке за накнаде плата за породилјско и родитељско одсуство који се рефундирају од Јавне установе Јавни фонд за дјечију заштиту Републике Српске (43.613 КМ) и издатке за накнаде плата за вријеме боловања који се рефундирају од Фонда здравственог осигурања Републике Српске (9.594 КМ).

6.2. Имовина, обавезе и извори

Имовина Министарства на дан 31.12.2023. године исказана је у износу од 1.322.802 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 924.893 КМ и нето вриједности 397.909 КМ, а односи се на нефинансијску имовину и финансијску имовина и разграничења.

6.2.1. Нефинансијска имовина

Нефинансијска имовина исказана је у износу од 1.306.931 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 924.893 КМ и нето вриједности 382.038 КМ, а односи се на опрему и нематеријалну произведену и непроизведену имовину.

Опрема је исказана у износу од 641.808 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 494.002 КМ и нето вриједности 147.806 КМ. Нето вриједност опреме односи се на моторна возила (131.060 КМ), канцеларијску опрему, машине и инвентар (6.309 КМ), комуникациону и рачунарску опрему (9.984 КМ), гријну и расхладну опрему (238 КМ) и осталу опрему (215 КМ).

Нематеријална произведена имовина исказана је у износу од 657.040 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 430.891 КМ и нето вриједности 226.149 КМ, а која се односи на Стратегију развоја енергетике Републике Српске (212.226 КМ) и Централни регистар опреме под притиском (13.923 КМ).

Нематеријална непроизведена имовина исказана је у износу од 8.083 КМ (бруто вриједности и нето вриједности), а односи се на вриједност двије *Oracle* лиценце.

Вриједност нефинансијске имовине, у току године повећана је корекцијом набавне вриједности моторних возила у износу 17.316 КМ сходно извршеној исправци грешке у складу са МРС - ЈС 3 Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке (параграф 46), а умањена је по основу обрачунате амортизације у износу 93.829 КМ (тачка 6.1.2.2. извјештаја). Такође, опрема у износу 8.822 КМ (бруто и исправке вриједности) расходована је у складу са Одлуком о отпису основних средстава, а на основу приједлога пописне комисије.

6.2.2. Финансијска имовина и разграничења

Финансијска имовина и разграничења исказани су у износу од 15.871 КМ (бруто вриједности и нето вриједности), а односе се на краткорочна потраживања од запослених (827 КМ), краткорочна разграничења (5.755 КМ) и краткорочну

финансијску имовину и разграничења из трансакција са другим јединицама власти (9.289 KM).

Краткорочна разграничења односе се на краткорочно разграничене расходе по основу унапријед плаћене премије колективног осигурања и каско осигурања возила (2.345 KM) и неизмирених обавеза за накнаде плата за вријеме породилског и осталог родитељског одсуства, а које се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања (3.410 KM).

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти односе се на потраживања по основу рефундација за накнаду плата из доприноса за здравствено осигурање од Фонда здравственог осигурања Републике Српске (7.789 KM) и потраживања по основу рефундација за накнаду плата из доприноса за дјечију заштиту од Јавне установе Јавни фонд за дјечију заштиту Републике Српске (1.500 KM).

6.2.3. Обавезе и разграничења

Обавезе на дан 31.12.2023. године исказане су у износу од 3.253.648 KM, а односе се на краткорочне обавезе за лична примања запослених, обавезе из пословања и обавезе за грантове.

Обавезе за лична примања запослених исказане су у износу од 200.185 KM, а односе се на обавезе за бруто плате запослених и бруто накнаде плата за мјесец децембар 2023. године (192.535 KM) и бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада и једнократних помоћи (7.650 KM).

Обавезе из пословања исказане су у износу од 1.100.548 KM, а односе се на обавезе за набавку роба и услуга (93.906 KM), обавезе према физичким лицима (3.350 KM), обавезе за порезе и доприносе на терет послодавца (2.028 KM) и обавезе за примљене депозите (1.001.264 KM).

Обавезе за грантове исказане су у износу од 1.952.915 KM, а односе се на неизмирене обавезе за подстицаје за подршку унапређењу пословних активности и побољшања пословања привредних друштава (тачка 6.1.2.1. извјештаја).

Министарство је путем пет мултилатералних компензација проведених у 2023. години измирило обавезе у износу од 63.336 KM, а до рока за израду и достављање годишњих финансијских извјештаја, измирене су обавезе доспјеле на дан 31.12.2023. године у износу од 1.267.688 KM, од чега су обавезе за лична примања запослених (200.185 KM) и обавезе из пословања (1.067.503 KM).

6.2.4. Властити извори

Властите изворе чине ревалоризационе резерве формиране по основу процјене Огасе лиценци из ранијих година у износу од 8.083 KM.

6.3. Ванбилансна евиденција

Позиције ванбилансне активе и пасиве, на дан 31.12.2023. године, исказане су у износу од по 26.299.292 KM, а односе се на вриједност примљених банкарских гаранција (21.597.877 KM) и мјеница и чекова (4.701.415 KM), као облика обезбјеђења за додијељене концесије и грантове у 2023. години и ранијих година.

6.4. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

У образложењима уз финансијске извјештаје објелодањене су информације о судским споровима (странке у спору, предмет и статус спора и процјена исхода спора) и наведено је да је у току 2023. године против Министарства и Владе Републике Српске вођено 26 спорова, од чега је окончано 11 спорова, те да су вођена два арбитражна поступка. Од 15 спорова у току, десет спорова води се против управних

аката министарства (ради поништења одлука и рјешења), а пет спорова укупне процјењене вриједности потенцијалних обавеза у износу од 12.471.602 КМ (без камата) води се ради накнаде штете. Министарство није покретало судске спорове против физичких и правних лица.

Судски спорови који се воде ради накнаде штете односе се на тужбе предузећа „Каолин“ д.о.о. Братунац против Владе Републике Српске ради накнаде штете због раскида уговора о концесији (8.640.843 КМ), „Drina hydro energy“ д.о.о. Угљевик против Владе Републике Српске ради накнаде штете због раскида уговора о концесији за изградњу МХЕ (3.593.313 КМ), „Губер“ а.д. Сребреница против Владе Републике Српске - Министарство индустрије, енергетике и рударства Републике Српске, Комисије за концесије Републике Српске и „Аргентум 09“ д.о.о. Сребреница ради утврђивања ништавности Уговора о концесији (50.000 КМ), „Губер“ а.д. Сребреница против Владе Републике Српске - Министарство индустрије, енергетике и рударства Републике Српске и Комисије за концесије Републике Српске ради закључења Уговора о концесији (50.000 КМ) и „Techno Energy AS“ д.о.о. против Владе Републике Српске ради стицања без основа једнократне накнаде из Уговора о концесији за изградњу МХЕ Цијевна IV, V и VI (137.446 КМ).

У арбитражном поступку који се води пред Међународним центром за рјешавање инвестиционих спорова у Вашингтону (ICSID) по тужби „Виадукт“ д.о.о. Порторож, против БиХ у вези Уговора о концесији за изградњу Хидроенергетског система на Врбасу закљученог између Владе Републике Српске и Предузећа за пројектовање, изградњу, коришћење и одржавање „ХЕС Врбас“ а.д. Крупа на Врбасу бб Бања Лука, Влада Републике Српске је преузела обавезу да у случају арбитражне одлуке на штету БиХ, исплати досуђени износ тужиоцима, као и све трошкове вођења арбитражног поступка. Арбитражни трибунал је у 2022. години донио одлуку којом је у највећем дијелу усвојио тужбени захтјев у износу сса 90 милиона КМ. Влада Републике Српске је исте године поднијела Захтјев за поништење и Захтјев за одлагање извршења арбитражне одлуке/пресуде, а Арбитражни комитет је донио одлуку за одлагање извршења арбитражне одлуке док не одлучи по поднесеном захтјеву за поништење.

6.5. Образложења уз финансијске извјештаје

У Образложењима уз финансијске извјештаје за 2023. годину објелодањене су неопходне опште информације о Министарству, информације о основама за састављање финансијских извјештаја и примијењеним рачуноводственим политикама. Такође, сачињена Образложења упућују на повезане информације презентоване у Прегледу прихода, примитака, расхода и издатака, те Прегледу имовине, обавеза и извора, у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја и других релевантних међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор.

Ревизијски тим

Драган Милошевић, с.р.

Ивана Микић, с.р.

Јелена Јованић, с.р.